

SITOWISE

Porin Kirjurinluodon leiriytymisalue

**Yleissuunnitelma
Suunnitelmaselostus**

13.3.2023

Sisällysluettelo

1. Nykytilanne
2. Suunnittelutehtävä
3. Lähtökohdat
4. Yleiskaavatilanne
5. Asemakaavatilanne
6. Kansallinen kaupunkipuisto
7. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue - Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisema (VAMA)
8. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) – Kokemäenjoen luodot
9. Maisemalliset tavoitteet
10. Yleissuunnitelma
11. Toimintojen sijoittuminen ja muotokieli
12. Asuntoauto- ja vaunupaikat
13. Telttapaikat
14. Monimuotoleirintätila
15. Näkymät, avoimuus ja maisematila
16. Istutukset ja maisemarakenteet
17. Kosteikkoalue ja taiteenpaikat
18. Kulkuväylät, reitit, pelastustiet
19. Jätehuolto ja vesipisteet
20. Alueen valaistus ja sähkötolpat
21. Huoltorakennukset
22. Aitaratkaisut ja portit, sisäänkäynnit
23. Kokoontumispaikat ja leikkipaikat
24. Opasteet alueella
25. Suhde alueen nykyiseen käyttöön
26. Laajennusmahdollisuudet
27. Viistokuva alueesta
28. Havainnekuvia alueelta
29. Alueleikkaukset
30. Ohjaus- ja suunnitteluryhmä

Kuva Porin kaupunkisuunnittelu

1. Nykytilanne

Porin Kirjurinluodon tilapäisen leiriytymisen alue sijoittuu Kirjurinluoto Arenan tapahtuma-alueen pohjoispuolelle vanhaan luotojen alueen avoimeen niitty- ja viljelysmaisemaan. Alueen itäpuolella virtaa Kokemäenjoen Luotsimäenhaara ja länsipuolella Kimpanhaara. Avoin aiemmin viljelyskäytössä ollut peltoalue rehevine paikoin lehtomaisine reuna- ja jokivarsipuustoineen toimii tärkeänä ekologisena käytävänä ja sini-viherverkoston osana.

Alue on maankäyttö- ja rakennuslain mukaista Porin kansallista kaupunkipuistoa, valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Alue kytkeytyy osaksi keskustan kaupunkirakennetta ja viheralueverkostoja, keskeisimpänä niistä Kirjurinluodon monipuolinen tapahtuma-, virkistys- ja viheraluekokonaisuus.

Nykytilanteessa alue on vuonna 2018 tasattu sorapinnoitteiseksi tilapäiseksi paikoitusalueeksi ja sen jälkeen otettu leiriytymiskäyttöön kokeilumielessä.

Kuva: Porin kaupunkisuunnittelu

Leiriytymistoiminta on sijoittunut alueelle ilman varsinaista suunnitelmaa. Ratkaisu on toiminut tilapäisessä tapahtuma-aikaisessa käytössä kohtuullisen hyvin, mutta pysyvämpien ja kestävämpien ratkaisujen mahdollistamiseksi on päätetty laatia alueen kehittämiseksi ja kaavoituksen viitesuunnitelmaksi yleissuunnitelma.

Nykyinen leiriytymisalue 2018.
Kuva Heli Nukki/ Sitowise Oy

2. Suunnittelutehtävä

Suunnittelutehtävänä oli laatia yleissuunnitelmatasoinen maisemasuunnitelma Kirjurinluodon leiriytymisalueesta sekä tapahtuma-aikaisesta laajentumahdollisuudesta (56 000 m² + 34 000 m²). Suunnitteluratkaisuissa on huomioitu kansallinen kaupunkipuisto ja valtakunnallisesti arvokkaat rakennettujen kulttuuriympäristöjen ominaisuus ja erityispiirteet.

Porin kaupunki on tilauksessaan pyytännyt esittämään suunnitelmaratkaisussa seuraavat toiminnot ja toimenpiteet:

- Asuntoauto- ja vaunupaikat **50 kpl** ja tarvittava määrä sähköjakelupisteitä (minimitilamitoitus/autopaikka)
- Telttapaikat (minimitila/telttä) **50 kpl**
- Monimuotoleirintätila (moduli/mökkimajoitusmahdollisuus)
- Laajennusmahdollisuus suurtapahtuma-aikaisesti (asuntoauto- ja vaunupaikat **+200 kpl**, telttapaikat ja monimuotoleirintätila, esim. siirrettävinä rakenteina/aitaelementteinä)
- Nurmikointi, istutukset ja maisemarakenteet
- Kulkuväylät ja -reitit, pelastustiet
- Jätehuolto ja roska-astiat
- Alueen valaistus ja vesipisteet
- Huoltorakennukset (suihkut, wc, keittiö, tiskaus, pukutilat)
- Aitaratkaisut ja portit, sisäänkäynti tai -käynnit leiriytymisalueelle, pääsisäänkäynnin porttiratkaisu
- Kokoontumispaikka esimerkiksi oleskelulle ja grillaukselle
- Leikkipaikka
- Opasteet alueella

Nykytilanne.
Kuva: Porin kaupunkisuunnittelu

3. Lähtökohdat

Taustaa alueen kehittymisestä

Kirjurinluodon puistoalue on syntynyt vuosisatojen kuluessa Kokemäenjoen suistonmuodostuksen yhteydessä. Kirjurinluoto on varhainen kaupunki- ja kansanpuisto, joka liittyy kiinteästi teollistuvien kaupunkien kasvuun. Teollistuvien kaupunkien aiheuttamia ongelmia lievitettiin puistoilla ja erilaisilla vuokrapalstoilla ja -tonteilla. Kirjurinluodon vanhimmat puisto-osat ovat 1800-luvun lopusta.

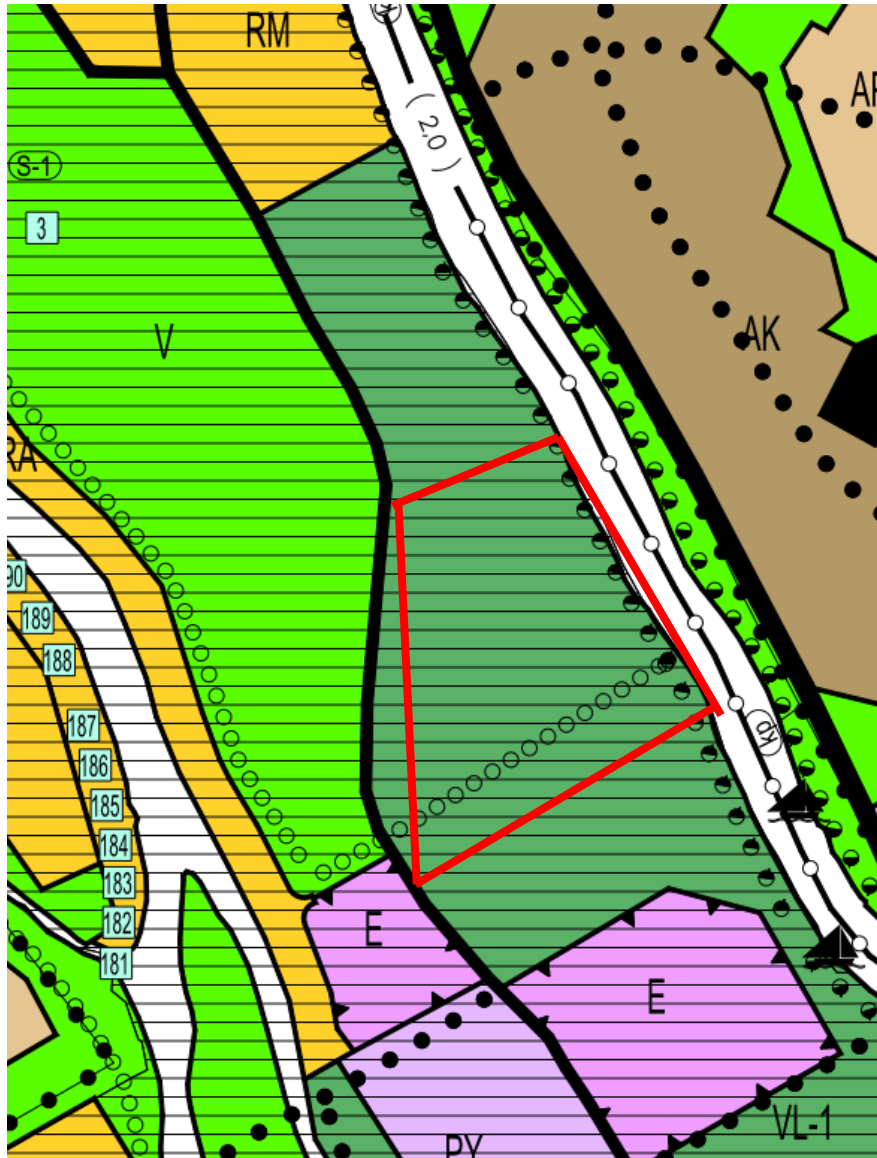
Kokemäenjoen suuhaarojen väliset luodot muodostavat monipuolisen virkistys- ja vapaa-ajan alueen teollisuusmaiseman ja Kivi-Porin välittömässä tuntumassa. Porin keskustan tuntumassa oleva Kokemäenjoen suistoalue muodostuu useista luodoista ja niitä erottavista juopa - päätteisistä jokihaaroista. Rakennuskanta on keskittynyt Kirjurinluodolle, Hevosluodon kaakkoiskärkeen ja Huvilajuovan varteen muun alueen ollessa puistoa tai avointa niittyä.

Koko alavan suistoalueen paikallisena ominaispiirteenä on edelleen erityisesti keväinen ja syksyinen tulvaherkkyys, jonka takia alueet ovat historiallisesti olleet niitty- ja laidunnuskäytössä ja myöhemmin pitkälti säilyneet rakentamattomana, avoimena maisematilana. Kirjurinluotoa on viime vuosikymmeninä kehitetty historiallisena julkisena puistona sekä monipuolisena tapahtuma- ja virkistysalueena, jossa Kokemäenjoella on ollut suuri rooli.

Kirjurinluodon puistoaluetta.
Kuva Heli Nukki/Sitowise Oy

4. Yleiskaavatilanne

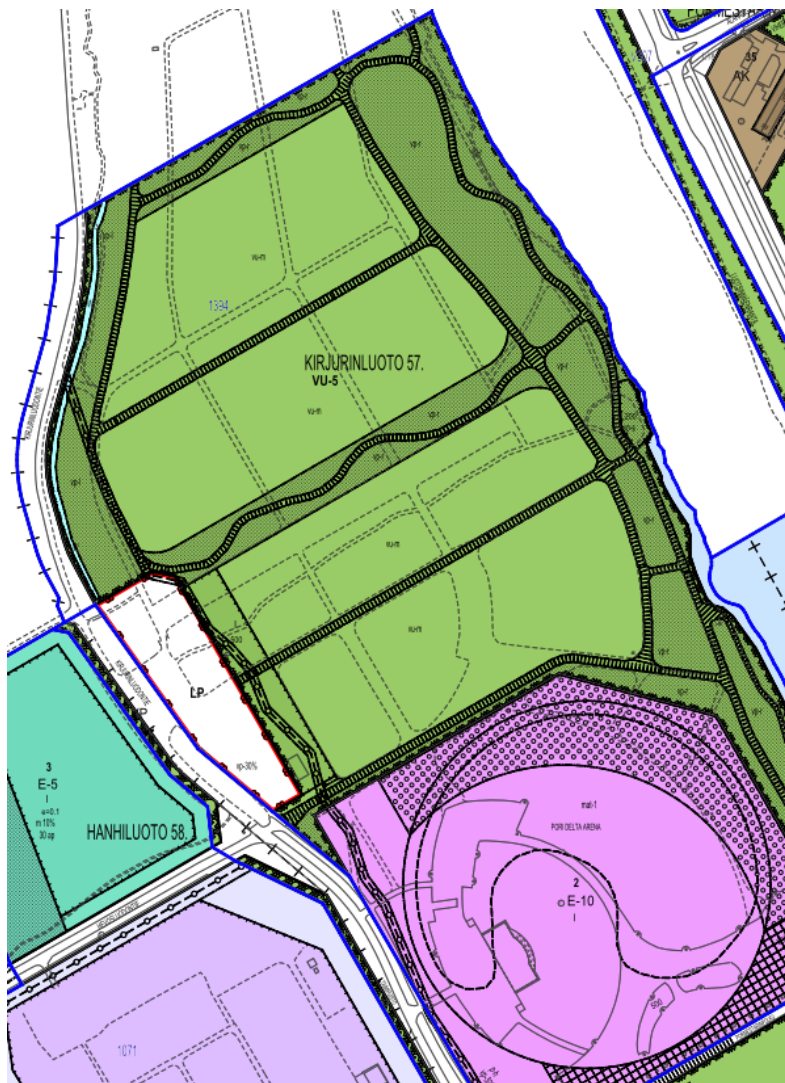

Kantakaupungin osayleiskaava (2007)

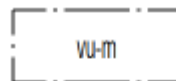
- V** Virkistysalue.
- VL-1** Lähivirkistysalue, jota kehitetään keskustan kulttuuri- ja virkistyspalvelukeskukseksi.
- RM** Matkailupalvelujen alue.
- Maisemallisesti arvokas alue.
- Jokirantareitin ohjeellinen sijainti. Joen suuntainen ulkoilureitti, joka osoittaa yleisen rantaan pääsyn ja rannan suuntaisen virkistysreitin muodostamistarpeen.
- Ulkoilureitti.

Kantakaupungin osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu virkistykseen. Alue rajoittuu matkailupalvelujen alueeksi osoitettuun pohjoisosaan, sekä erityisalueeksi osoitettuun Kirjurinluodon tapahtuma-alueeseen etelässä. Alue on maisemallisesti arvokasta, ja sen poikki on osoitettu ulkoilureitti linjauksia.

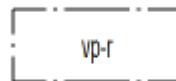
5. Asemakaavatilanne

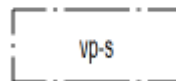
Urheilu- ja virkistyspalvelujen monikäyttöalue, joka on tarkoitettu ulkoilu- ja liikuntapaikkoja varten. Aluetta voidaan käyttää tilapäisesti leirintäalueena, paikoitusalueena ja palvelujen alueena Kirjurinluodon yleisötapahtumia varten. Rakennusalan ulkopuolelle saa sijoittaa enintään 8 kpl enintään 50 m² suuruista palvelu- ja huoltorakennusta.

vu-m: Alueen osa, jolle pääkäyttötarkoitukseen liittyvät toiminnot tulee keskittää. Alue on rakennettava urheilua ja tilapäistä paikoitusta kestäväksi. Alueelle rakennettavat kentät on erotettava toisistaan istutuksin.

vp-r: Alueen osa, jolle saa rakentaa urheilua ja retkeilyä palvelevia rakenteita ja laitteita. Aluetta tulee hoitaa puolittain luonnonmukaisessa tilassa ja puolittain puistomaisesti

vp-s: Alueen osa, jolle saa rakentaa yleisen saunan ja siihen liittyvän kokoontumistilan. Aluetta tulee hoitaa puolittain luonnonmukaisessa tilassa ja puolittain puistomaisesti.

vp-l: Alueen osa, joka tulee hoitaa puolittain luonnonmukaisessa tilassa ja puolittain puistomaisesti.

Asemakaava-alueella on tulvavaara. Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksellä 9.3.1984 on tulvasulun alimmaksi korkeusasemaksi Kirjurinluodon kohdalla määrätty +3,10 m N-60 tasossa. Alueen rakentamisessa tulee tulvavaara ottaa huomioon.

Suunnittelualue ei ole toteutunut asemakaavan mukaisesti. Kaavamerkintöjen puolesta rakennusoikeuksia ei ole rajattu alueittain, sitä voidaan osoittaa alueelle vapaasti yhteensä 400 k-m².

Nykyiselle sorakentälle osoitettu istutettavan alueen osaa ei ole toteutettu. Tätä tarkoitusta vastaava itä-länsi suuntainen puistokäytävä sijaitsee etelämpänä, ja se on syytä säilyttää paikallaan ja asemakaavaa tulee tarvittaessa päivittää vastaamaan toteutunutta tilannetta. Yleissuunnitelmaan merkitty, olemassa oleva puistokäytävä tulee säilyä luonnontilaisena ja se tulee huomioida merkittävänä LUMO-alueena ja polkuverkoston osana leiriytymisalueen ja tapahtuma-areenan välillä sekä osana uutta asemakaavaa ja kansallista kaupunkipuistoa.

Tehtävänannossa edellytettiin tulevien huolto- ym. rakennusten osoittaminen alueelle, mutta ne on merkitty kaavoituksen pyynnöstä varauksina, ja tämä yleissuunnitelma tulee toimimaan asemakaavanmuutoksen viitteellisenä suunnittelupohjana. Rakennusalat ja rakennusoikeudet tulee tarvittaessa osoittaa asemakaavan muutoksella.

Leirintäalueen eteläpuolella sijaitseva tapahtuma-alue on asemakaavoitettu vapaamuotoiseksi, ja sen toteutuksessa on noudatettu asemakaavan henkeä. Siitä on johdettu yleissuunnitelmaan vapaampi muoto, jonka tarkoitus on antaa alueella kulkeville leiriytyjille vaihtelevia näkymiä. Matkailuajoneuvot luovat leiriytyneinä omanlaistaan kaupunkikuvaa. Alueet ovat eri ajoneuvojen tarpeiden mukaan sijoitettu siten, että helpotetaan matkailijoiden orientoituvuutta.

6. Kansallinen kaupunkipuisto

Luotojen alueelle ulottuva **kansallinen kaupunkipuisto** edistää:

- Luonnon monimuotoisuutta
- Luonnosta saatavia hyvinvointivaikutuksia
- Kaupunkimaisen ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen yhdistymistä aivan kaupungin keskustassa ja sen tuntumassa

Kansallinen kaupunkipuisto edellyttää alueen käytöltä ja kaupungilta sitoutumista kaupunkipuiston suunnittelussa esteettisten, kestävien ja pitkäjänteisten tekijöiden huomioimiseen. Perustamispäätöksen mukaisesti myös muun muassa alueen eheys, laatu, yhtenäisyys ja oinaispiirteiden edustavuus tulee taata.

Alue on kaupunkipuiston vaatimusten mukaisesti kiinteä osa kaupungin keskustaa pohjoismaiden laajimman suistoalueen viheralueiden sekä Pori Jazzin ja muiden tapahtumien keskiössä.

Kaupunkipuisto asettaa alueella harjoitettavalle toiminnalle laatukriteerejä. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon sekä luonnon että ihmisen hyvinvointi. Kaupunkipuiston alueella suunnitteluratkaisujen tulee olla laadukkaita, kestäviä ja luonnon monimuotoisuutta tukevia

Kuva: Porin kaupunkisuunnittelu

7. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue - Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisema (VAMA)

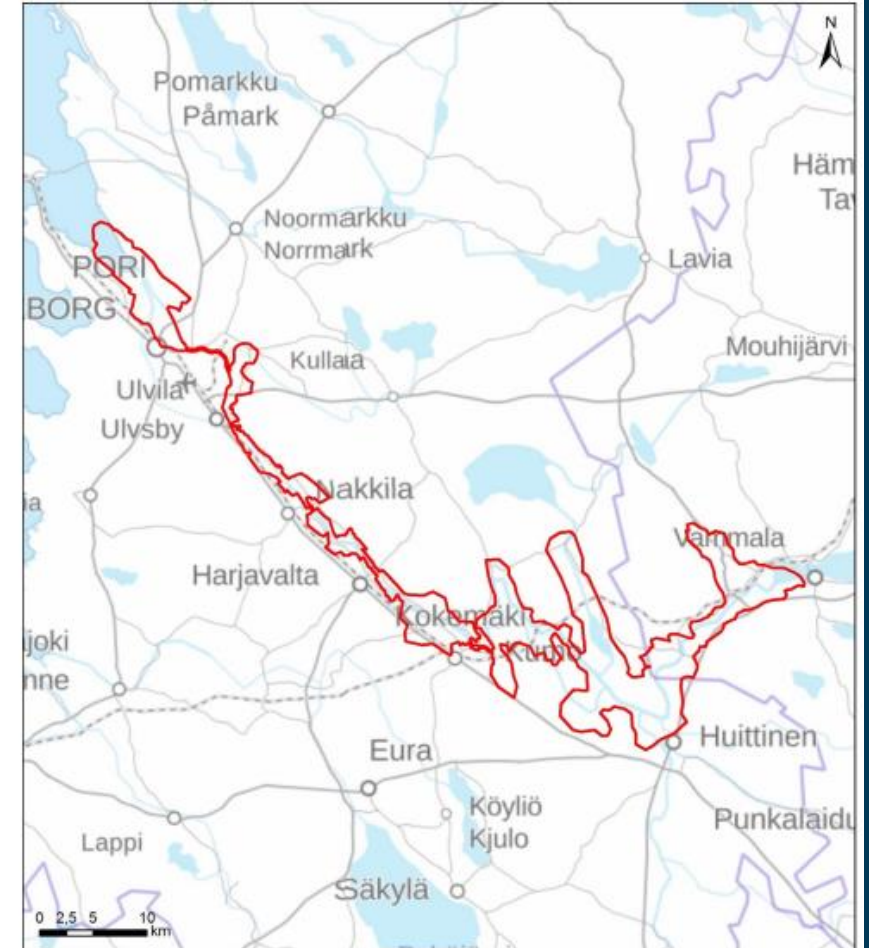
Satakunta. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet
VAMA 2021. SYKE ja YM

Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat kuvastavat satakuntalaista ja länsipirkanmaalaista maaseutumaisemaa, jossa asutus- ja elinkeinohistoria yhdistyvät maankohoamisrannikon luonnonhistoriaan. Alueen tärkeimpiä maisemallisia elementtejä ovat jokilaakson laajat peltoaukeat, mutkitteleva ja luonteeltaan vaihteleva jokiuoma, kulttuuriympäristön arvokohteet sekä kasvillisuudeltaan monipuoliset kosteikkoalueet. Kokemäenjoen suisto on Suomen edustavin suistomuodostuma.

Porissa Kokemäenjoen luodoille on muodostunut edustavia puistoalueita, monimuotoista huvila-asutusta ja siirtolapuutarha-alue, joiden avulla on pyritty vähentämään teollisuuskaupungin sosiaalisia ongelmia 1800-luvun lopulta 1950-luvun puoliväliin. Luodot ovat osa jo edellä mainittua vuonna 2002 perustettua Porin kansallista kaupunkipuistoa.

Maiseman peruselementtejä ovat avarat ja polveilevat savitasangot sekä niitä pitkin avautuvat paikoin lakeusmaiset näkymät. Maiseman moni-ilmeisyys perustuu laajoihin viljelyksiin, niiden takaa hämmöttäviin taajamiin tai teollisuusympäristöihin sekä viljelyalojen keskellä vaihtelevasti mutkittelevaan jokiuomaan.

(https://www.ymparisto.fi/download/VAMA_2021_3_Satakuntapdf/%7B6ACACDB3-7C27-49DC-B410-39F5E7C5CD72%7D/171086)

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

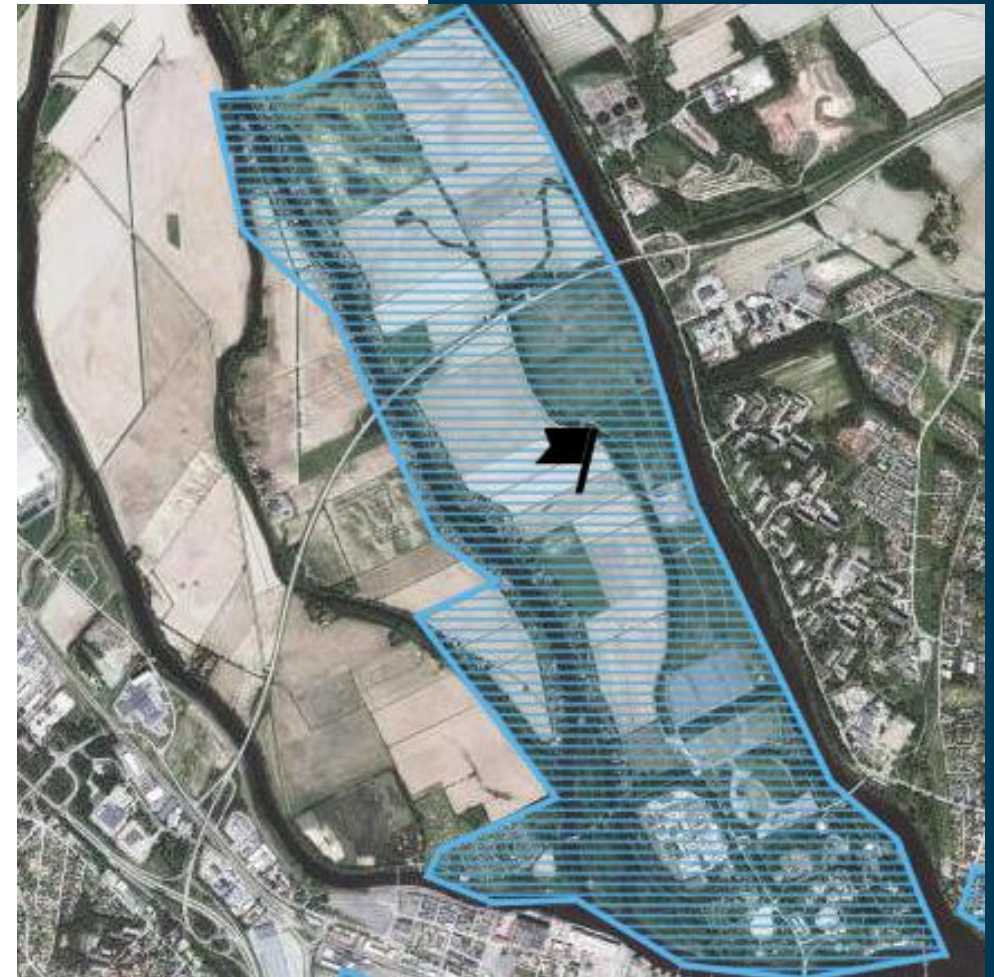
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet: SYKE
Taustakartta: MML/WMTS, 05/2021

8. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) – Kokemäenjoen luodot

Kokemäenjoen suuhaarojen väliset luodot muodostavat monipuolisen virkistys- ja vapaa-ajan alueen teollisuusmaiseman ja Kivi-Porin välittömässä tuntumassa. Kokemäenjoen suistoalueen luodot syntyivät vähitellen maannousun ja Kokemäenjoen yhteisvaikutuksesta. Vielä uuden ajan alkupuolella luodot olivat Porin lahden muodostavaa merenpohjaa.

Kirjurinluoto oli 1800-luvun lopulla ulkomaille vietävän puutavaran varastoalue. Puistosuunnitelma laadittiin 1891 ja rakennustyöt saatiin päätökseen 1897.

http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4070

<https://kartta.museoverkko.fi/?action=showRegistryItem&id=4070®istry=rky2000&mapLayers=20>

9. Maisemalliset tavoitteet

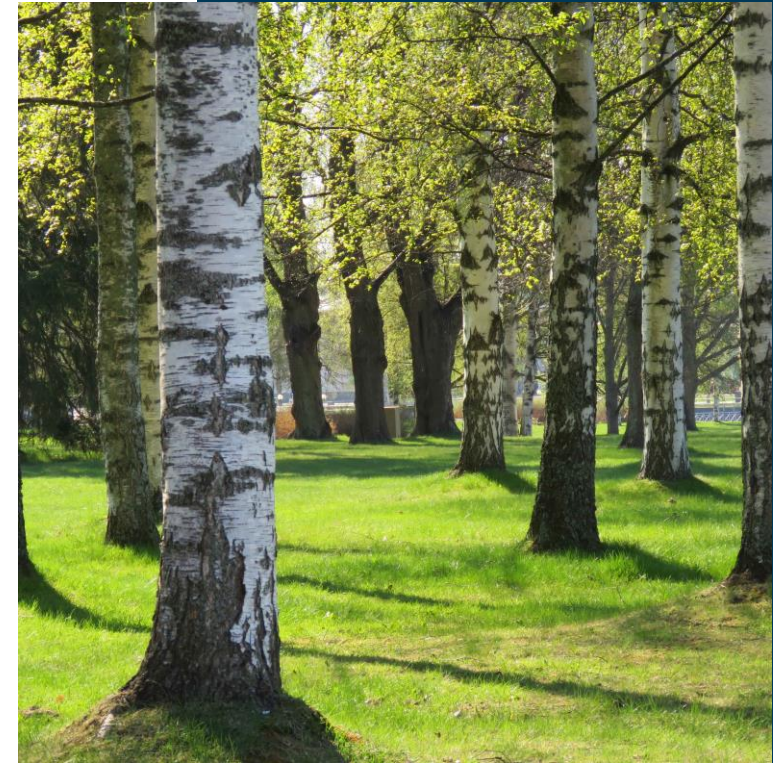
Porin kaupunki on antanut suunnittelutehtävälle seuraavat maisemalliset tavoitteet: Kirjurinluodon leiriytymisalueen maisemasuunnitelmalla tavoitellaan viihtyisää ja asiakkaita puoleensa vetävää kokonaisuutta, joka tarjoaa parhaat palvelut kävelymatkan päässä majoituspaikasta Porin kansallisen kaupunkipuiston sydämessä. Suunniteltavalle alueelle tulee toteuttaa maisema-arvoja vaaliva leiriytymisaluekokonaisuus.

Kohdetta koskevan luotojen alueen historiallinen arvo tulee huomioida säilyttämällä maiseman pitkät ja avoimet näkymälinjat. Alueen yleisilmeen tulee olla vehreä ja alueen julkinen, avoin luonne on säilytettävä. Avointa maisematilaa rajaava luonnonmukainen kasvillisuus jokivarsilla ja juopien/tulvauomien reunamilla edistää luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi eläin- ja kasvilajien lajikadon ehkäisyn sekä hiilensidonnan keinoin. Luonnon monimuotoisuus lisää tutkitusti luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksia ihmiselle. Luotojen alueen jokirantojen tuntumassa sijaitsevat ulkoilureitit puustoineen on täten säilytettävä ja pidettävä julkisessa käytössä. Alueen käytön joustavuus tulee huomioida mahdollisia pysyviä rakenteita suunniteltaessa.

Maisemasuunnitelman tulee pitää sisällään eri leiriytymistoimintojen sijoittelun, tilavaraukset, ajoväylät ja kulkureitit, nykyisen murskepinnan maisemoinnin ja tarvittavat rakenteet kuten aidat, kokoontumispaikat ja opasteet. Maisemasuunnitelmassa tulee huomioida avoimen maiseman säilyttäminen mm. rakenne- ja istutussuunnitelmaa laadittaessa. Istutettavia puita tulee sijoitella alueen laidoille ja harvakseltaan tai pienimuotoisiksi saarekkeiksi.

Alueen metsittäminen tai metsäisen ilmeen tavoittelu ei ole sallittua. Alueella tulee säilyttää näkymälinja joen suuntaisesti. Istutettavien puiden tulee olla matalakasvuisia tai pienpuita. Alueen laidoille voidaan sijoittaa alueen luontoa tukevia isompia lehtipuita vähäisissä määrin.

Perustettavissa rakenteissa ja niiden rakennusmateriaaleissa sekä värimaailmassa tulee ottaa huomioon maisemaan sovittaminen ja arkkitehtuuri, joka sointuu avoimeen maisemakokonaisuuteen.

Kirjurinluodon puistoaluetta.
Kuva Heli Nukki/Sitowise Oy

10. YLEIS- SUUNNITELMA

SUUNNITELMAKARTTA

MERKINNÄT

	Tannernurmi		Avoimena tai puoliavoimena hoidettu maisema		Pensas
	Vahvistettu tannernurmi		Puustoinen alue		Kukkiva pensas / istutus
	Betonilaatta		Vesi		Mahdollinen taiteen paikka
	Kivituhka		Oleva puu		Aita
	Kiveys		Istutettava puu iso / pieni		Havainnekuvien tarkastelupiste

12. Asuntoauto- ja -vaunupaikat

- Pysyväisluonteisia sähkötolpallisia asuntoauto- ja vaunupaikkoja noin 50 kpl
- Laajentumisalueen asuntoauto- ja vaunupaikat noin 200 kpl

Tynnyraitiksi nimetyn kulkuväylän varrelle sijoittuvat matkailuajoneuvopaikat muodostavat mielenkiintoisen rytmin polun varrelle. Jokainen matkailuajoneuvopaikka Tynnyrinkaaren varrella sijoittuu istutettavan puun ja pensaan yhteyteen, niin että ne muodostavat suojaisia pienempiä pihapiirejä.

Varsinaiset leiriytymisalueet tehdään vahvistettuina, kulutusta kestävinä alueina nykyisen sorapatjan päälle täyttämällä. Lopulliseksi asuntovaunualueiden pohjaksi esitetään vahvistettua tannernurmea.

Asuntoauto- ja vaunupaikat on mitoitettu Suomen Pelastusalan keskusjärjestön ja SF-Caravanin ohjeiden mukaisesti. Kääntymisen vaunupaikoille on mitoitettu

suurimman mahdollisen asuntovaunun mittojen mukaan, jotta paikat ovat riittävän väljät.

Minimi asuntoautopaikka 80 m² (mitoitus 8 x 10 m)
Suurempi asuntoautopaikka 120 m² (mitoitus 10 x 12 m)

TURVAVÄLIN TULEE OLLA VÄHINTÄÄN 4 METRIÄ:

- toisesta matkailuajoneuvosta
- toisesta etuteltasta
- toisesta etukatoksesta
- toisesta matkailuajoneuvopaikan puisesta laverista tai siihen liittyvästä aidasta
- erillisestä teltasta
- vetoautona käytettävästä matkailuautosta
- vetoautosta, joka ei liity kyseiseen palokuormakokonaisuuteen.

*Lähde: Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön
Leirintäalueen turvallisuusopas s.34*

13. Telttapaikat

- Telttapaikat (minimitila/telтта) **80 + kpl**

Leiriytymisalueet tehdään vahvistettuina, kulutusta kestävinä alueina nykyisen sorapatjan päälle täyttämällä. Lopulliseksi leiriytymisalueiden pintamateriaaliksi esitetään vahvistettua nurmea tai tannernurmea. Telttapaikkojen ja muiden kävijöiden pysäköintipaikat ovat telttailualueen pohjoisreunalla, poistumistien varrella, niin että telttailijoiden on helppo purkaa mahdolliset telttatarvikkeet autoistaan ja ne ovat helposti saavutettavissa leiriytymisvierailun aikana. Pysäköintipaikkojen osoittaminen näin myös houkuttelee jättämään auton alueen reunalle.

”Majoituskäyttöön tarkoitettujen telttöjen keskinäinen turvaetäisyys on 4 metriä. Saman seurueen 1–2 hengen teltat saavat olla lähempänäkin toisiaan.”

14. Monimuotoleirintätila

Monimuotoleirintätilat, eli siirrettävät majoitusmökkit sijaitsevat heti alueen sisään tulon yhteydessä. Ne on houkuttelevasti sijoitettu näkyville sellaisille kävijöille, jotka eivät välttämättä ole harkinneet tai varautuneet ennakkoon yöpymään alueella. Mökit toimivat sekä visuaalisena rajana sekä turvallisuutta lisäävinä rakenteina pääraitin ja telttailualueen välillä.

Monimuotoleirintätilan pohjaksi esitetään vahvistettua tannernurmea. Koska siirrettävät nukkumiskopit ovat paikallaan ison osan kasvukaudesta, ei tannernurmen kasvillisuus kasva kopin alla. Tannernurmen kasvilajit ja kasvualusta ovat kuitenkin sellaisia, että kasvillisuus hiljalleen leviää takaisin, jos koppia ei jonain vuonna juuri siinä kohta ole. Vaihteleva ilmiasu on siis hyväksyttävää.

Majoitusmökkien väritys tulee olla maisemaan ja avoimeen maisemakokonaisuuteen sopiva. (esimerkiksi maavärit okra, sienna, murretut värisävyt)

15. Näkymät, avoimuus ja maisemakuva

Kansallisesta kaupunkipuistosta juontuva reunaehto suunnitelmalle oli säilyttää maiseman avoimuus ja etenkin joen suuntainen pitkä näkymä. Puita toivottiin vain alueen reunoille ja alueen keskelle sai esittää puita vain pienissä määrin. Toisaalta kansallisessa kaupunkipuistossa väliaikaisinkin leirinnän on suotavaa sopia maisemaan mahdollisimman hyvin, mutta metsäisen ilmeen tavoittelu on kielletty.

Alueelle sijoittuva väliaikainen leirytyminen asuntoautoineen rajoittaa avoimia näkymiä leirytyksen aikana ajoittain kävijämäärästä riippuen. Kasvillisuuden avulla asuntoautojen tuomaa muutosta kesäiseen maisemakuvaan pehmennetään ja maisemakuvaa monipuolistetaan. Tyyllilajina muutoksille on löyhästi pidetty Kirjurinluodolta muuten tuttua Englantilaisen maisemapuiston periaatetta, missä viljelymaisemasta jalostetaan puita istuttamalla ja kaarevia käytäviä linjaamalla puistomaisempi.

Joen suuntainen pitkä näkymä on säilytetty ensisijaisesti alueen itälaidalla. Kirvatsintietä pitkin sekä sen itäpuolelta venevalkamalle johtavalta polulta säilyvät avoimet näkymät joen suuntaisesti leirytyksialueen tilanteesta riippumatta. Kun asuntoautoja ja -vaunuja on vähemmän, myös leirytyksialueen läpi itäosassa säilyy pitkä joen suuntainen näkymä Pääraililta Kriivarinraitin yli yhtä pitkälle, kuin lähtötilanteessakin on voinut nähdä.

Viistohavainnekuva alueesta. Alueen oleva ympäröivä puusto säilytetään samoin, kuin alueella keskiosissa jo kasvavat puut, täydentäen joitakin puurivistöjä. Kaarimaisen väylän varrelle osoitetaan pienikokoisten puiden muodostama kujanne. Kujanne hakee muotoa alueen jokiuomista ja Kirjurin luodon perinteisestä maisemapuistosta.

Nykyisessä erittäin avoimessa maisemassa asuntoautopaikat muodostavat hallitsevan elementin. Siksi asuntoautojen tuomaa muutosta pehmentämään suositellaan harkittua määrää kasvillisuutta. Asuntoautoalueen itäosaan on esitetty istutettavaksi pensaita ja yksittäispuita. Ne ohjaavat samalla asuntoautojen ja -vaunujen pysäköintiä, kun niiden väliin jää aina kaksi riviä asuntoautopaikkoja. Avoin maisematila muuttuu tältä osin väljän puoliavoimeksi, missä näkymälinjoja säilyy kuitenkin sekä läpi että vinoittain eikä maiseman avoin luonne kärsi liikaa.

Kaarevasti alueen läpi kulkeva Tynnyrinkaari ja sitä reunustava puukujanne jäsentävät avointen tilojen sarjaa sitä liikaa sulkematta. Lähin kujanneosuus on vain hyvin rajallisella alueella näkymiä rajaavampi elementti, kun taas Kriivarinraitin pohjoispuolella sijaitseva osa Tynnyrinkaarta on läpinäkyvämpi raja maisemassa. Harva pienistä puista muodostuva puurivi muodostaa väljemmän lineaarisen elementin avoimella alueella ja puut sijaitsevat kaukana eniten käytetyistä katselupisteistä, jolloin ne näkyvät maisemassa melko pieninä. Avoimia peltoalueita jaksottavat puukujanteet eivät ole Satakunnan kulttuurimaisemassa sinänsä harvinainen näky.

16. Istutukset ja maisemarakenteet

Pensasistutukset

- Pensasistutukset alueella ehdotetaan toteutettavaksi lähtökohtaisesti monilajisina.
- Grillipaikan ympärille ehdotetaan muotokielen takia yksilajista istutusta.
- Leikkipaikkojen ympärillä lajien tulee olla tiiviitä, tuuheita ja kestäviä, minkä lisäksi leikkipaikat esitetään aidattaviksi.

Esimerkkejä pensaslajeista

- Hyviä lajeja monilajiseen istutukseen ovat esimerkiksi: kääpiöpunapaju, angervolajikkeet (70-100 cm), vuohenkuusama tai (marjaton) tyrnipensas. Sekaistutuksella haetaan lehtimuotojen ja istutusryhmän vaihtelevuutta.
- Grillipaikan ympärille sopii esimerkiksi vuohenkuusama, angervot tai kääpiöpunapaju. Myös viinimarjapensas on hyvä vaihtoehto, mikäli lintujen houkuttelu nähdään alueella toivottavana asiana.
- Leikkipaikan ympärillä toimivia lajeja ovat esimerkiksi angervot, vuohenkuusama ja kääpiöpunapaju
- Sisääntuloon katseen kiinnittäjäksi ehdotetaan perusvarmojen lajien lisämausteeksi jotakin kukkivaa pensasta
- Jotta istutukset pysyvät hyvinä, suositellaan takuuajan hoitoon kiinnittämään huomiota ja käyttämään kunnon katetta/sepeliä/salaojasoraa.

16. Istutukset ja maisemarakenteet

Puut

Olemassa olevia lehmusrivejä täydennetään tervalepällä. Pääraitin varressa latvus nostetaan 4 metriin.

Monilajiset puuistutukset asuntoautopaikkojen lomassa voivat koostua esimerkiksi seuraavista lajeista: pihlaja, purppuratuomi, koivu, raita. Lisäksi vaihtelevuutta tuomaan voi käyttää esim. tuurenpihlajaa tai punalehtikoivua. Käytettävien puiden kooksi sopivat puut, jotka kasvaisivat vain n. 5-10 metrisiksi.

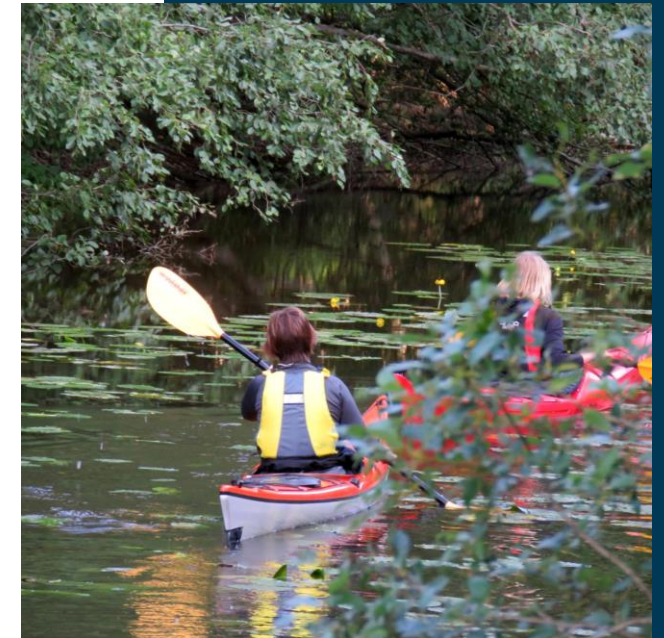
Hulevesipainanteen ympärillä suunnitelman mukaisiksi näyttäviksi isoiksi puiksi ehdotetaan hopeasalavaa ja pieniksi puiksi tuohituomea. Koristeena voi olla esim. yksi runsaasti kukkiva koristeomenapuu.

Tynnyrinkaaren varren kujanteeseen ehdotetaan pienemmiksi puiksi esimerkiksi kartiotaatanpihlajaa, jonka pystykasvuinen muoto sopii karavaanaripaikkojen väliin. Suunnittelualueelle ei suositella istutettavaksi pilarimaisia tai leveälatvuksisia lajeja.

Sisääntulon porttia vastapäätä ehdotetaan istutettavaksi koristeellisia pikkupuita, esimerkiksi purppuratuomia.

Koivu on yksi Luotojen alueen yleisimmistä puulajeista. Se reunustaa etenkin suunnittelualueen länsireunan juovan vartta.

Luotojen alueen jokivarsilla kasvaa monin paikoin tervaleppää. Kuva Lanajuovan varresta.

16. Istutukset ja maisemarakenteet: vahvistettu tannernurmi

Nykytila

- Maaperä alueella on hienoa hietaa, sen päällä on todennäköisesti jonkinlainen humuskerros, minkä päälle on ajettu alueella ollutta asuntomessujen väliaikaista pysäköintiä varten soraa. Suunnitelmassa esitetty ratkaisu tehdään täyttämällä aiemman rakenteen päälle. Toteutustapa ei ole optimaalinen ja siksi kasvualustallakin on hyvä olla kantokykyä, jotta painumista tulee mahdollisimman vähän. Yksityiskohtaisemmassa tarkentavassa suunnittelussa suositellaan maastomallin teettämistä.

Pinnantasaus

- Periaatteena on, että pinta tasataan ensin lisäämällä soraa ja tekemällä vaadittavat kallistukset.
- Kallistus keskeltä kahteen suuntaan on suositeltava.

Kasvualusta min 10 cm

- Luonnonsora (raekoon yläraja 25mm) + 5% vaateliaiden kasvien kasvualustaa
- Huom. Murske ei toimi kasvualustassa, vaan kasvualustaan tarvitaan luonnonsora
- Vaatii pinnantasauksen, jotta vesi ei seiso ja kasvit menestyvät.

Siemenseos

- Tannerniityn/pihaniityn siemenseosta (esim. Suomen Niittysiemen: Pihaniitty)
- Tukee pölytystä ja luonnon monimuotoisuutta. Tannernurmessa myös soraa jää näkyviin ja paljaampia kohtia syntyy paikoin. Tätä on illustroituu kuvassa oikealla.

Uudet kerrokset olevan päälle

Tannerniityn siemenseos:
Leikataan kuin nurmikkoa

Kasvualusta min 10 cm:
Luonnonsora + 5% vaateliaiden
kasvien kasvualustaa

Lisää soraa, jolla pinta tasataan

Olevat kerrokset

sora

kasvukerros

Maaperä: hieno hietä

16. Istutukset ja maisemarakenteet: tannernurmi telttä-alueella

Nykytila

- Kts. edellinen sivu

Tannernurmi

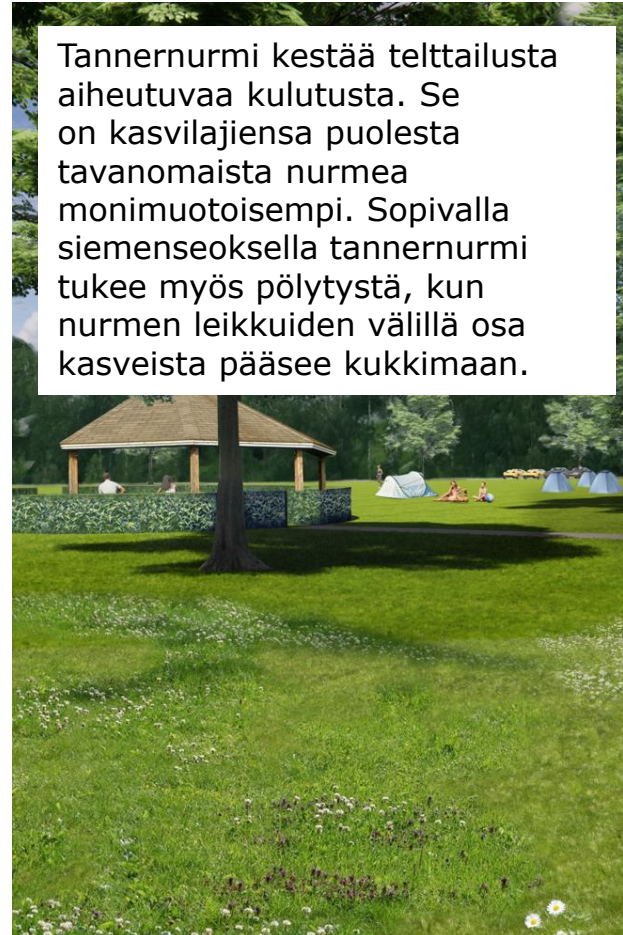
- Periaatteena on, että pinta tasataan ensin lisäämällä soraa ja tekemällä vaadittavat kallistukset. Päälle tulee kasvualusta, jolla on tallauksen ja kulutuksen kestävyyttä.

Kasvualusta

- Erityisen tallauksen ja kulutuksen kestävä kasvualusta (esim. Kekkilä: Nurmikkomulta plus)
- Vaatii pinnantasauksen, jotta vesi ei seiso ja nurmi menestyy

Siemenseos

- Normaali nurmikon siemen, johon sekoitetaan tannerniityn siemenseosta monimuotoisuutta ja pölytystä lisäämään
- Siemenseoksessa ovat apila ja niittyhumala houkuttelevat myös pölyttäjiä kuten kimalaisia. Jos tätä halutaan välttää telttä-alueella, tulee jättää kyseiset lajit pois.

Uudet kerrokset olevan päälle

Nurmikon siemenseokseen mukaan tannerniityn siemenseosta

Erityisen tallauksen ja kulutuksen kestävä kasvualusta

Lisää soraa, jolla pinta tasataan

Olevat kerrokset

sora

kasvukerros

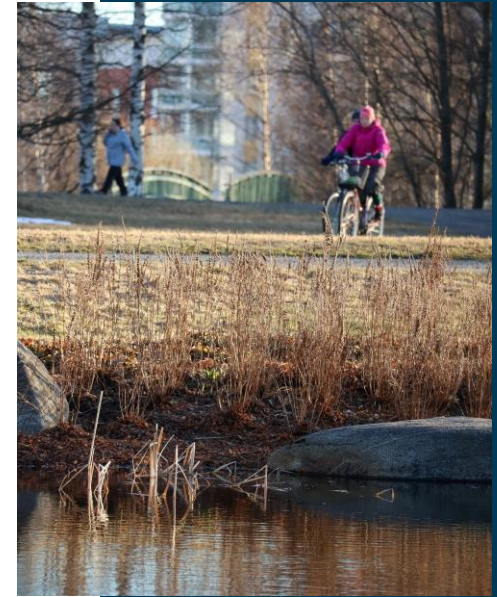
Maaperä: hieno hietä

17. Kosteikkoalue ja taiteen paikat

Suunnittelualueen pohjoisosassa on nykytilanteessa painanteinen kostea alue, joka kosteana aikana kerää valumavesiä. Samalle luontaisesti valumavesiä keräävälle alueelle ehdotetaan rakennettavaksi kosteikko, jonka reunoille istutetaan maisemarakenteeseen sopivia paikalla ja läheisillä viheralueilla kasvavia puulajeja.

Tämä alueen vesitasapainon hallitsemiseksi perustettava kosteikkoalue toimii alueen mahdollisen tulvatilanteen aikana puskurina, mutta myös elävöittävä elementtinä. Kohde on maisemallinen elementti sijoittuen kohti ilta-aurinkoa. Se on maisemallisena luonnollisena elementtinä kaukomaisemassa leirytymsaluen ollessa vähäisemmälläkin täyttöasteella. Laajimman käyttöasteen tilanteessa se rajaa alueen visuaalisesti.

Lisäksi suunnitelmassa on osoitettu taiteelle sopivia sijoituspaikkoja.

*Porin Kirjurinluodon alueella on luontaisesti erilaisia kosteikkoja
Kuvat: Heli Nukki/Sitowise Oy*

18. Kulkuväylät ja reitit, pelastustiet

Liikenne ohjataan kiertämään leiriytymiskäytössä aktiivisimmin olevan osa. Liikenne ohjataan vastapäivään pääraililta Kokemäenjoen suuntaiselle Kirvatsintien yleiselle huoltotielle ja poistuminen tapahtuu Kriivarinraitin kautta Kirjurinluodontielle. Poistuminen alueelta on keskitetty Kriivarinraitille. Ulosajon yhteyteen esitetään jätepestettä sekä septitankkia. Liikenteen pääväylät toimivat myös pelastusteinä.

Alueelle saavuttaessa alueen päähuoltorakennuksen kohdalla on pysäköintipaikkoja Pääraitin varrella, jossa alueelle tuleva voi asioida mahdollisessa huolto/inforakennuksessa helposti. Telttapaikkojen ja muiden kävijöiden pysäköintipaikat ovat telttailualueen pohjoisreunalla, poistumistien varrella, niin että telttailijoiden on helppo purkaa mahdolliset telttatarvikkeet autoistaan ja ne ovat helposti saavutettavissa leiriytymisvierailun aikana. Pysäköinti näin houkuttelee jättämään auton alueen reunalle.

Materiaalit ovat pääajoväylillä kivituhkaa, jolloin ne hieman sitovat pölyä, mutta kantavat kestopäällysteen tavoin. Muilta osin kulkuväylät kivetään esim. nupu- tai reikätiilillä, jolloin ne kestävät ajon ja kulkemisen, ja hillitsevät ajonopeuksia niitä käytettäessä, ja sopivat vihertävinä leiriytymisympäristöön.

Vaunupaikoille ajot on mitoitettu suurimpien henkilöauton perässä vedettävien matkailuvaunujen kääntösäteillä.

Viitteellinen ajouritus. Huom. pohjakartassa luonnosversio suunnitelmasta.

19. Jätehuolto ja vesipisteet

Jätehuolto keskitetään päähuoltorakennuksen yhteyteen sekä erillisten grillauspaikkojen (2 kpl) läheisyyteen. ↓

Jäteastioita varten rakennetaan pienehkö jätekatos tai ne ympäröidään verhorakenteella.

Vesipisteitä sijoitetaan päähuoltorakennukseen sekä tarvittava määrä kulkuväylien varsille. ↓

Käymälät voidaan toteuttaa esimerkiksi kuivakäymälöinä, jotka sijoitetaan pieneen kevytrakenteiseen rakennukseen (15-40 m konttiin tai toteutetaan yksittäisinä siirtokäymälöinä.

Viitteellisiä ideakuvia jätehuoltopisteiden ulkonäöllisistä ratkaisuksista esitetty ohjausryhmälle. Kuvien tekijänoikeuksien vuoksi kuvat rajattu tästä jakeluun tulevasta versiosta pois.

20. Alueen valaistus ja sähkötolpat

Alueen valaistus palvelee leirytymisalueen toimintaa. Keskikokoiset pollarit asuntoauto- ja -vaunupaikkojen alueella rajaavat niiden lomitse kulkevia liikennealueita, hillitsevät niillä käytettäviä nopeuksia ja luovat turvallista tunnelmaa ja johdattavat jalankulkijat tapahtuma-alueen suuntaan turvallista reittiä.

Pääväylien varrella käytetään alueen yhtenäisen ilmeen vuoksi saman mallisia puistovalaisimia kuin alueella muutenkin. Pääväylillä sijaitsevat korkeammat valaisimet osoittavat samalla ajoneuvojen käyttäjille ensisijaisten ajoväylien sijainnin. Kokoontumisalueiden (grilli- ja leikkipaikat) yhteydessä käytetään myös vastaavan tyyppisiä valaisimia.

Matkailuvaunujen ja -autojen leirytymispaikoilla valaistus ja sähkötolpat tulisi yhdistää samaan pollariin. Valaistuksen hallinnoinnista tulee sopia kaupungin ja alueella toimivan operaattorin kesken. Jos valaistuksen pitää olla käytössä alueen muusta valaistuksesta poiketen, siihen tarvitaan oma liittymä. Alueen valaistuksen tarkempi suunnittelu kuuluu yksityiskohtaisemman valaistussuunnittelun piiriin alueen toteutussuunnittelun yhteydessä.

Viitteellisiä ideakuvia mahdollisista valaisinratkaisuista alueella esitetty ohjausryhmälle. Kuvien tekijänoikeuksien vuoksi kuvat rajattu tästä jakeluun tulevasta versiosta pois

21. Varaukset huoltorakennuksille

Leiriytymisalueen päähuoltorakennuksen varaus sijaitsee Pääraitin varrella, lähellä sisääntuloväylää. Rakennus voisi sisältää leiriytymisalueelle tarpeelliset toiminnot, kuten peseytymis- ja pukeutumistilat, wc:t, keittiön sekä tiskausmahdollisuuden.

Päärakennuksen ohessa tulisi olla myös alueen pääjätepiste. Kriivarinraitin varrelle on yleissuunnitelmassa osoitettu wc:t sekä jätepisteet. Leiriytymisalueen toiminnan laajimmassa toteutuksessa niitä tulee osoittaa myös alueen pohjoisosaan ainakin väliaikaisina/tapahtumanaikaisina ratkaisuin.

Huoltorakennukset voidaan voimassaolevat asemakaavamääräykset huomioiden rakentaa pysyviksi tai väliaikaisiksi enintään 40m² kokoisiksi. Kaikkien rakennusten ja rakennelmien soveltumista maisemallisesti arvokkaalle alueelle tulee tarkastella ja suosia maanläheisiä yhteneväisiä pinta- ja värivaihtoehtoja. Jatkossa asemakaavanmuutoksessa tulee tarkastella alueen pääkäyttötarkoitusta tukevien rakennusten rakennusaloja ja sijoittumista maisemaan. Riittävä päärakennuksen kokonaispinta-ala leiriytymisalueen toiminnoille voisi olla esimerkiksi 100 m².

Viitteellisiä ideakuvia huoltorakennusten ulkonäöstä, kuten väryksestä ja pintamateriaaleista on esitetty ohjausryhmälle. Kuvien tekijänoikeuksien vuoksi kuvat rajattu tästä jakeluun tulevasta versiosta pois

22. Aitaratkaisut ja portit, sisäänkäynnit

Sisäänkäynti ajoneuvoilla alueelle tapahtuu alueen lounaiskulmasta info/vastaanottorakennuksen yhteydestä. Sisäänkäynnin yhteyteen ehdotetaan pylväsmäistä tervetulleeksi toivottavaa porttirakennelmaa, joka mahdollistaa alueelle kulun isoillakin ajoneuvoilla. Samanlaista porttirakennelmaa ehdotetaan ulosajon yhteyteen alueen luoteisreunassa. Tällä hetkellä sisääntulon yhteydessä oleva kontti esitetään verhoiltavaksi esim. laudoituksella, jolloin se ei ole niin silmiinpistävä. Laidoitettuna sen värin voi vaihtaa halutessaan mahdollisen leiriytymisalueen toimijan tarpeiden mukaan kuitenkin niin, että se soveltuu alueen arvokkaaseen maisemaan.

Porttirakennelma sisääntuloväylän kohdalla viestii selkeästi leiriytymisalueen rajaa, ja se voidaan tarvittaessa esimerkiksi valaista näkyvyyden parantamiseksi. Opastetaulut ohjaavat sisäistä liikennettä ja kulkua. Porttirakennelma sekä opasteet sovitetaan estetiikaltaan yhteneväisiksi (ks. kohta 24.).

Leiriytymisalue on osa kansallista kaupunkipuistoa. Alueen yleistä virkistyskäyttöä ja vapaata kulkua ei tule aidata tai muutoin estää.

23. Kokoontumispaikat ja leikkipaikat

Alueelle on osoitettu kaksi erillistä kokoontumispaikkaa. Toinen paikoista sijaitsee lähellä monimuotoleirintätilaa ja toinen alueen länsireunalla lähempänä olevia ulkoilureittejä. Kokoontumispaikkojen yhteyteen on osoitettu oleskelua varten penkkejä ja pöytäryhmiä sekä grillauspaikat ja leikkipaikat.

Grillauspaikoilla suositellaan rakentamaan alueen muuhun rakennuskantaan muodoiltaan, väreiltään ja pintamateriaaleiltaan sopivat katokset. Tämä lisää niiden käyttömukavuutta eri sääolosuhteissa ja vuodenaikoina.

Katosrakenne viitteellinen.

24. Opasteet alueella

Alueen opasteissa käytetään Porin kaupungin brändin mukaisia fontteja ja väritystä, viitoitukset ja opastaulut toteutetaan vastaavanlaisesti kuin Luotojen alueelle 2022 toteutetut opastaulut ja viitat.

Leikkipaikkojen yhteyteen sijoitetaan määräysten mukaiset kunnossapidosta, sijainnista ja pelastautumisesta kertovat taulut. Lisäksi opastauluja sijoitetaan huoltorakennusten yhteyteen ja sisään tuloreittien varsille.

Paikkojen numerointi sekä opastaminen asuntovaunu- ja telttapaikoille ajamiseksi tapahtuu alueella kulloinkin toimivan operaattorin toimesta.

24. Opasteet alueella, kartta

- Ajo-opaste
- Jalankulkijaopaste
- Kyltti: kadun nimi

25. Suhde alueen nykyiseen käyttöön

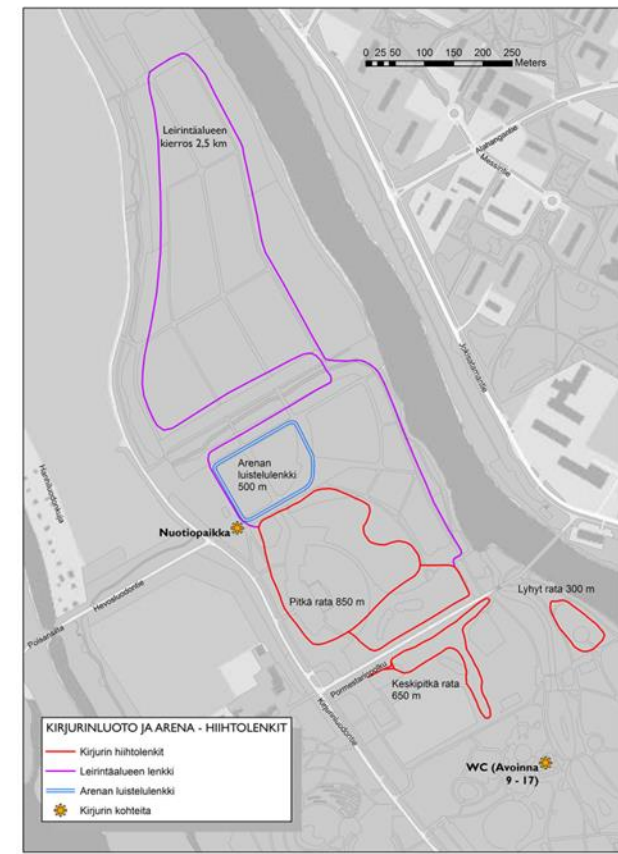
Suunnittelukohteesta on tehty viihtyisiä leiriytymisalueen asukkaita hyvin palveleva kokonaisuus, joka tarjoaa Kirjurinluodon tapahtumapalvelut kävelymatkan etäisyydellä.

Suunnitelmassa on huomioitu alueen kulttuurihistoria ja maisemalliset arvot säilyttäen avoimia näkymälinjoja ja reunavyöhykkeen luontainen kasvillisuus. Kohdetta on jäsennetty ja viihtyisyyttä lisätty alueen arvot huomioivilla istutuksilla paikallisiin olosuhteisiin sopivia luonnon- ja puutarhakasveja suosimalla. Yleiset sekä kesä, että talviaikaan käytössä olevat ulkoilureitit reunustavat aluetta sen kaikilta puolilta ja ne on huomioitu suunnitteluratkaisussa. Lisäksi suunnitelmassa on esitetty pääuoman varteen varaus veneilijöiden rantautumiselle.

Alueen nykyinen käyttö virkistys- ja ulkoilualueena on edelleen mahdollista sekä kesä- että talviaikaan. Alueella olevat tai sitä kiertävät sauvakävely – ja hiihtoreitit voidaan pääsääntöisesti toteuttaa kuten ennenkin.

Mahdolliset valaistusrakenteet auttavat talvisin myös liikuntaa harrastavia ja luovat turvallisuutta.

26. Laajennusmahdollisuudet

- Laajennusmahdollisuus suurtahtauma-aikaisesti (asuntoauto- ja vaunupaikat +200 kpl, telttapaikat ja monimuotoleirintätila, esim. siirrettävinä rakenteina/aitaelementteinä)
- Asuntoautopaikkojen laajentumisaluetta ovat Kriivarinraitin pohjoispuoliset sekä Kirvatsintien varren alueet.
- Laajentumisalueille mahtuu noin 185 asuntoauto/-vaunupaikkaa
- Laajentumisalueen asuntoautopaikat vedetään maanpäällisillä sähkövedoilla väliaikaisuuden vuoksi
- Laajentumisalueen asiakkaille on osoitettu varauksina mahdollinen päahuoltorakennus, sekä Kriivarinraitin pienempien huoltorakennusten paikat.

 Laajentumisalue

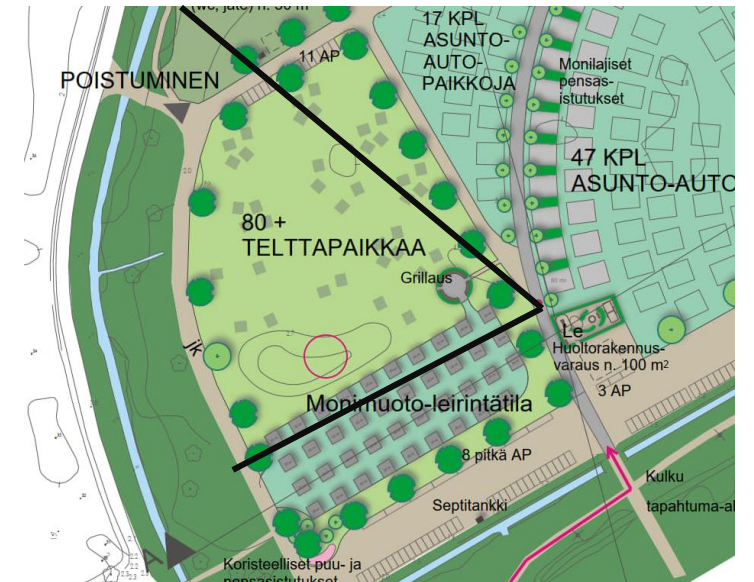
27. Viistohavainnekuva alueesta

28. Havainnekuvia alueelta 1/2

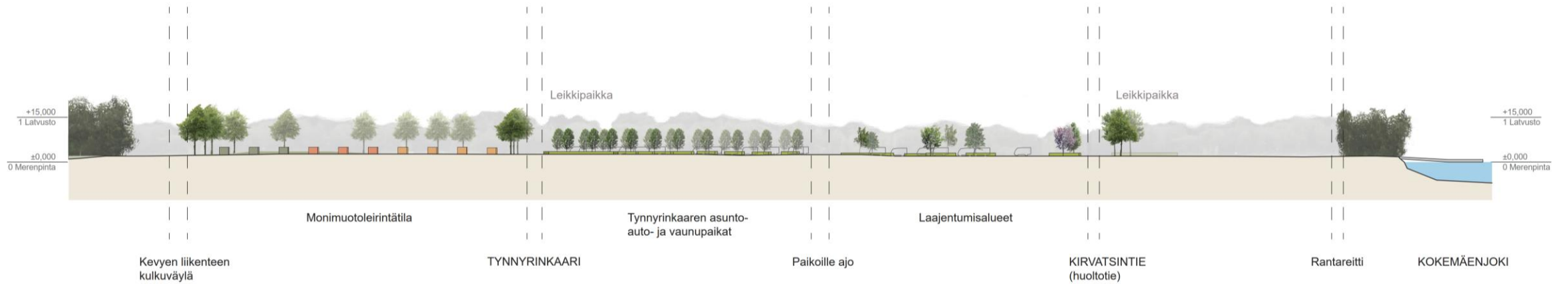
Näkymä Tynnyrikaaren eteläosasta vasemmalle

28. Havainnekuvia alueelta 2/2

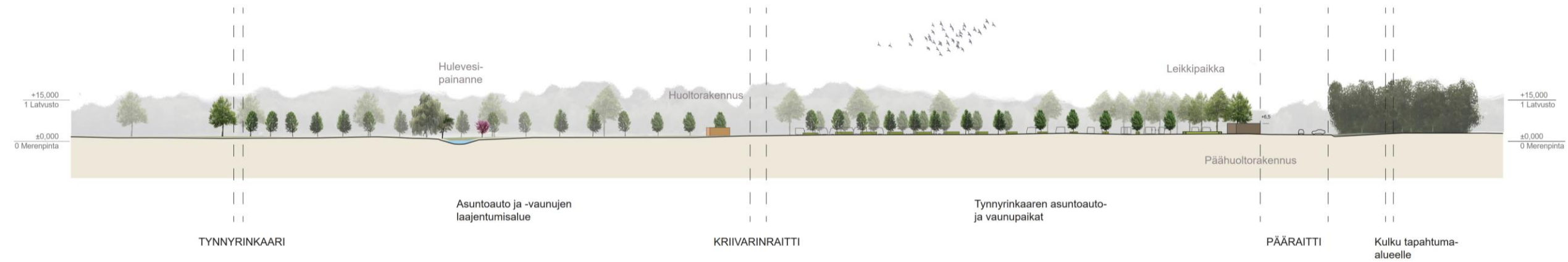

29. Alueleikkaukset

Leikkaus A-A

29. Alueleikkaukset

Leikkaus B-B

30. Ohjaus- ja suunnitteluryhmä

Työ on laadittu yhteistyössä Porin kaupungin nimeämän ohjausryhmän kanssa. Ohjausryhmä on suunnittelutyön aikana kokoontunut maastokäynnin lisäksi neljä kertaa yhteiseen kokoukseen. Lisäksi suunnitteluratkaisuista on oltu yhteydessä kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan viranhaltijoihin.

Ohjausryhmän jäsenet:

Pj Tiina Lehtonen, matkailu
Eija Joensuu, matkailu
Ismo Ahonen, Infran kunnossapito
Pirjetta Sipiläinen-Salo, Infrajohtaminen
Katja Tuomala, Infrajohtaminen
Vuokko Kemppe-Vienola, Kaupunkisuunnittelu
Olli Joukio, Satakunnan Museo

Sitowise Oy suunnittelijat:

Heli Nukki, Vanhempi asiantuntija, projektipäällikkö
Jurkka Pöntys, Johtava asiantuntija, arkkitehti, laadunvarmistus
Säde Palmu, Maisema-arkkitehti, Maisemasuunnittelu
Lotta Syväniemi, Arkkitehti, Aluesuunnittelu
Tiina Tuomola, Asiakkuuspäällikkö, liikennesuunnittelu
Henri Tyni, Vanhempi suunnittelija, liikennesuunnittelu

Lisäksi työssä on konsultoitu Sitowisen geosuunnittelijaa ja kasvualusta-asiantuntijaa.

Sitowise Oy
Mikonkatu 4
28100 Pori
www.sitowise.com

SITOWISE

SITOWISE

The Smart City Company